

Universitätsbibliothek Wuppertal

L. Annaei Senecae Tragoediae

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Amstelodami, 1662

Actus primus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-770](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-770)

filium esse Laïi, quem interfecerat, & Iocasta, quam uxorem duxerat. Effusus itaque præ pudore atque ira oculis in exilium abit. & Iocasta se gladio confodit.

ACTUS PRIMUS.

OEDIPUS. JOCASTA.

Oedipus de pestilentia sævitia conqueritur.

Nam nocte Titan dubius expulsa redit,
Et nube mœstum squalida exoritur jubar,
Lumenque flamma triste luctifica gerens
Prospiciet avida peste solatas domos,

Stra-

Vers. 1. *Pulsa dubius effulsit dies,*

Quidni purius sit germaniusque: *Iam nocte Titan dubius expulsa redit?* quum sic quoque ἀμύμων ille Etruscus. Sed, inquit vit egregius, ambigo, an possit dici *dubius Titan*, pro eo, qui non videtur. Faciat: at non ambigimus nos *dubium* hac mente dici omne, quod incertam, dubiam & vix noscendam sui speciem faciemque præbet. Sic *dubii montes*, qui jam vix oculis apparent, Lucano lib. 3. & *dubios cernit vane scerre montes*. Hercule Furente: *Tenuis relicta lucis à tergo nitior, Fulgorque dubius solis afflicti cadit*. Sed, ait, aliud *lux*, aliud *Titan*. Scimus: sed non propterea si quid potest dici de luce, id omne disconvenit sibi. *Sol dubius est nubibus prætentus itaque interpolatus*, ut *dubium* relinquat intuentibus, an hic sol sit. Virgilius 3. *Aeneid. incertos cæca caligine soles*. Ovidius 2. *metam. ut glacies incerto saucia sole*. Juvenalis Sat. 5. *Sideribus dubiis, aut illo tempore, quo se frigida circumagunt pigri sarraca Bootæ*. Ovidius de pestilentia *Æginam vastante: Principio cælum spissa caligine terras Texit, & ignavos inclusit nubibus æstus*. Pergit: *Mox, fateor, non parum inamæne repetitur vox dies; verum eodem sensu repetitur nox, quæ & hic una comparat*. Diversa ratio est: nam utrum bella sit vocis

repetitio, an insuavis, ex sensu est judicandum. Si verum patimur, scribendum & secundo versu, *mœstus*: ut æque Titan dicatur *mœstus jubar*, quam *dubius*, quam *triste lumen gerens*. Sic in Hippolyto: *turbidam frontem gerens Et mœsta vultus*. Ille Titan, inquit, peracta nocte sic effulgens, ita exortus & comparatus, jam prospiciet (nam ita quoque Flor. & Voss.) orbatae lue pestifera domos: & dies palam faciet stragem, quam proxima nocte passi sumus. Frustra quoque tendunt novem isti pro suo jam cernent. Gronovius.

3. *Triste luctifera gerens*] Non tantum Delcians N. (hoc est, si licet dicere, meritis, ut nomen ejus vivat, G. Fabricius) edidit, *luctifica*: sed & sic optimi codicum, sic agnoscit scriptum Bernardinus Marmites in Notis. Hercule Furente Megæra dicitur *luctifica manu*, Hippolyto *vox luctifica*. Et amant sic terminata hæ tragediæ. Sic rursus in Hercule Furente: *superbifica manu, & monstri colla terrifici*. In Phœnissis Oedipus *incestificus, exsecrabilis*. In Hippolyto Phædræ mentem jubet esse *castificam*. In Medea *sacrifica precos & nidificum ver*. Infra hac fabula, *tabifica cæli vitia & luctificus aufer*. Id.

4. *Solatas*] Viduatæ, destituta incolis. Farn. Vide Gronovii 4. Obs. 21.

292 J. B. L. ANNÆI SENECE
Stragemque, quam nox fecit, ostendet dies.
Quisquamne regno gaudet? ô fallax bonum,
Quantum malorum fronte quam blanda tegis!
Ut alta ventos semper excipiunt juga;
Rupemque faxis vasta dirimentem freta,
Quamvis quieti, verberant fluctus maris:
Imperia sic excelsa Fortunæ objacent.
Quam bene parentis sceptrâ Polybi fugeram,
Curis solutus, exul, intrepidus, vagans!
Cælum deosque testor, in regnum incidi.
Infanda timeo; ne mea genitor manu
Perimatur. hoc me Delphicæ laurus monent,
Aliudque nobis majus indicunt scelus.

5. *Stragemque,*] Cadaverum eorum qui perierunt hac nocte. Farnab.

8. *Ut alta*] *Perstant altissima venti.* vid. vers. 1125. Hippolyt. *Idem.*

12. *Parentis*] Sic enim putabat. Oraculo itaque accepto, fore ut patris à se necati thalamos conscendens fedaret, Corintho in exilium profugit, cætera vid. v. 243. Thebaid. *Idem.*

14. *In regnum*] Præter spem & votum in regnum hoc Thebanum deveni. *Idem.*

16. *Delphicæ laurus*] Oraculum Apollinis Delphici, Laurus autem Apollini sacra: *Clarissimæ laurus.* *Ugentis Phœbæ venturi præscia Laurus,* in igne crepitans fastum portendere, tacita, inauspicatum credebatur: nec non folia pulvillo subjecta credebantur vera conciliare somnia, ut & manducata *cythæis* *castris*, unde vaticinantes dicti sunt *de Phœbæ* *castris*: quæ & coronati præcinebant vates, & circa templum Delphicum Lauri copiose crescebant, infra vers. 228. *Idem.* Duo fuerunt oracula Delphica, sine quibus hæc fabula nequit intelligi. prius Laio de liberis sciscitanti, redditum in hanc sententiam: *Postere Laium liberos ei que filium nasciturum, à quo ipsum necari scia sanxissent.* Ad enim illi Pelopem

imprecatum, ob occisum à Laio filium, postertus accepit Oedipus; hujusmodi. Procul à templo Diis in visa proles abscedit; qui necari à te patris thalamum conscendens, & tibi ex matre fratres procreabis. priore teritius Laio narum Oedipum, pedibus ferro ignito foratis, feris objici mandavit: posterioris metu Oedipus Corintho in exilium profugit, & nolens, oraculo fidem fecit. Deltrius.

17. *Indicant majus scelus.*] Vix unus sibi Cornelius putavit notandum Mss. magnam partem & verstam editionem habere: *majus indicant scelus.* Quia enim Seneca in ea regione jambum fugit, recte transpositum putarunt. At nunc discas licet non temere fuisse: nam optimus ille, *majus indicant scelus.* Verbo quo amat elegant uti Seneca. De ira 3, 3. *cum aliquis sit de illustribus philosophis, qui ira indicat operas.* De benef. 2, 17. *Indixisti pecunie odium.* Epist. 51. *Indicendum est ulli loco odium?* Epist. 55. *Debilitatem nobis indixere deliciae.* Est propriè denuntiare aliquid faciendum vel præstandum. Quintilianus Inst. Or. 7, 4. *Quod item accidit, si foris nuptias indicant pares gradu, & si inter propinquos de idoneo quaratur.* Sed profusus, ut hic,

Lucanus

Est
Prò
Tha
Gna
Hic
Nor
Paru
Nat
Qua
Cur
Jam
Nar
Infe
Mih
Inte
Del
Inco

Lucan
gua de
fas. G

18.

Cæter

hic d

Oedip

detrax

quasi

rentis

Etenim

pentis

ipsum

audien

que ob

ignatu

rus. G

hujus

dipi s

quam

ret. I

20.

Farn

21.

507

Est majus aliquid patre mactato nefas?
 Prò, misera pietas! eloqui fatum pudet.
 Thalamos parentis Phœbus & diros toros
 Gnato minatur, impia incestos face.
 Hic me paternis expulit regnis timor.
 Non ego penates profugus excessi meos.
 Parum ipse fidens mihimet in tuto tua,
 Natura, posui jura. cum magna horreas,
 Quæ posse fieri non putes, metuas tamen.
 Cuncta expavescò, meque non credo mihi.
 Jamjam aliquid in nos Fata moliri parant.
 Nam quid rear, quod ista Cadmeæ lues
 Infesta genti, strage tam late edita
 Mihi parcat uni? cui reservamur malo?
 Inter ruinas urbis, & semper novis
 Destinda lachrimis funera, ac populi struem,
 Incolumis adsto. scilicet Phœbi reus

Spe-

Lucanus lib. 2. *manifestaque belli signa dedit mundus, &c. Indixitque nefas.* Gronovius.

18. *Est majus aliud*] Flor. *aliquid.* Cæterum neque laudo qui ex canticò hic verbiùm faciunt & Iocaltam Oedipo interfantem ponunt, neque detraxerim notam Interrogatoriam, quasi hoc sit magis stupentis & horreatis quam querentis, ut loquantur. Etenim ipsum, quod querit, est stupentis & horrentis, mirantisque sua ipsius dicta, quæ sciebat quemvis sciantem in primo miraturum, eoque obloquens sibi, quod quisvis alius ignarus rei dicturus erat vel cogitatus. Censet autem magnam partem hujus principii Senecam à persona Oedipi sola pronuntiat voluisse, antequam Iocalta in profectio compareret. Idem.

20. *Thalamos*] Modo vers. 12. *Fœnabius.*

21. *Face.*] Vid. Thebaid. 263. & 107. Idem.

23. *Non ego*] Non mutabam solum propter scelus aliquid admissum aut pusillanimitatem; sed ne quando (ut prædictum erat) natura: jura violarem per partitidum aut incestum. Idem.

28. *Jamjam*] Etiam in hac peste videtur fatà magnum aliquid malum mihi machinari, cum mihi uni parcatur. Idem.

29. *Cadmeæ*] Thebani à Cadmo conditore. Idem.

32. *Semper*] Propter continua funera. Idem.

34. *Incolumis adsto, scilicet*] Sic non è Melisso illo optimo, sed ex Orteliano Lipsii (notatum ad marginem editionis Andwerpienæ, quod postea omiserunt) introductum est, quicum faciunt duo Pall. cæteri, *Incolumis ergo scilicet*, ut edebatur, aut, *Incolumis oro scilicet.* Moguntinus: *Incolumis ego tu scilicet.* Hæc omnia provenerunt ab hominibus temere atque indote suppletibus, quod deeat. Delius

Sperare poteras sceleribus tantis dari
Regnum salubre? fecimus cœlum nocens.
Non aura gelido lenis afflatu fovet
Anhela flammis corda: non Zephyri leves
Spirant: sed ignes auget æstiferi Canis

Titan,

conjicit: *Incolumis ergo tu licet*. Gruterus *Incolumis erro*. Melior natio & vetustatis reverentior elegans quod scilicet, versumque habent cursum: *Incolumis ergo tu Phœbi reus*. Defectus in libris etiam antiquissimis sincerissimisque frequens. Nimirum secundam vocem hauserunt ultimæ literæ vocis primæ, & scribendum: *Populi fruem Incolumis unus*? Dicitur admirando & interrogando per ellipsin verbi substantivi. Dein: *ergo tu Phœbi reus Sperare poteras*. Gronovius. *Ergo tu* Quasi vero Phœbi oraculo in tanta scelera damnatus salubre regnum sperare audeam: imo scelere meo corruptus est æt. *Farnabius*.

36. *Fecimus*] Scelere infra v. 631. & Octav. vers. 231. *Idem. Cœlum nocens*.] Æt autem corrumpitur à terrenis & inferioribus expirationibus Endemiis. *Idem*. Sequitur pestis descriptio, quales habentur apud Sophoclem in Oedipo tyranno, Thucydidem lib. 2. Lucretium lib. 6. Virg. 3. Georg. Manilium lib. 1. Ovidium 7. Metam. Lucanum lib. 6. Silium lib. 14. Capitolinum in M. Antonino Philosopho, Herodianum lib. 1. Ammian. Marcellinum libro 19. denique Homerum *Iliad.*

37. *Non aura*] Pestis orta à maligna qualitate ex certa siderum configuratione, vel à vehementi temporum tempestatumque mutatione, unde qualitatium exuperantiæ & inæqualitates Epidemiarum, quæ omnia cum hic concurrant, gravis est pestilentia. *Farnab.*

38. *Anhela*] Aura non refrigerat corda æstuantia, sed & pestifera aura pariter cum spiritu in pulmones hausta in cor penetrat, quod affectioni præparatum propter plethoram, cacochy-

miam, vel obstructionem labefactat arteriarum spiritum. *Idem*.

39. *Sed ignes auget æstiferi Canis Titan*,] Liber primarius: igne friget. Subest aliquid, sive id sit, igne fervet, sive igne sevit. Gronov. *Ignes*] Quin & Sol primam Leonis partem ingressus Canis sidus ardentissimum, quod exoritur 29. Gr. Cancti, æstum & calorem adauget. *Farnabius. Aestiferi Canis*] Orto ergo Cane seu Sirio hæc pettis viguit, nam ait, solem tunc in Leonem primum ingressum. Plinius: *Ardentissimo æstatis tempore exoritur Canicula sidus, sole primam partem Leonis ingrediente*, lib. 2. cap. 47. mens ergo nostri; Sed vetus Leone, auget æstum & calorem canis, flammâ suâ nos adurentis, verum id est. nam Calpurnius Bassus tradit, cum Sol ad Sirium accesserit, Sirii calorem duplicari, & languore affici corpora. *Sirium* Græce propter flammæ candorem, *caniculam* Latine vocari, inde *dies caniculares* dici. Germanicus, de canicula: *Cum radios Solis tetigit, accenditur æstu*. Plinius, effectus miros hujus sideris recenset lib. 2. cap. 40. & lib. 9. cap. 16. multa etiam ex Timosthene & aliis, Scholiastes, Apollonii in lib. 2. v. 518. De nomine non convenit, nam sæpe *canis* cum *caniculâ* confunditur, cum vere differant, nam duo sidera canum. Vnum canis major: alterum canis minor. *Minor*, vocatur Græco nomine *Procyon* à Manilio libro 5. Firmico lib. 8. cap. 9. Plinio lib. 18. cap. 28. & Avieno in Arati versione, à Cicerone Latine *Anticanis*, prior enim oritur & majorem prævenit, hic proprie dicitur *Canicula*. Major, proprie loquendo appellatur *αὐτὸς αἰς Canis*, idem est Sirius, de quo nos, etsi fortassis utrum-

Titan,
Defe
Aret
Et ti
Obs
Trif
Null
Sed g
Obt
Infer
Adul

utrum
xus fir
40.
Farnab
41.
gida in
nullis,
facere
quod c
42.
Theb.
Ismene
fluit te
44.
45.
ut He
taro.
Mog
quod
qui pra
noctis,
recipia
nubilo
dus lit
re diu
sob Ior
tus est
ductib
credidi
47.
fernale
Farnab
49.
ardore

Titan, Leonis terga Nemeæi premens.
 Deseruit amnes humor, atque herbas color.
 Aretque Dirce. tenuis Ismenos fluit,
 Et tingit inopi nuda vix undâ vada.
 Obscura cælo labitur Phœbi foror;
 Tristisq; mundus nubilo pallet novo.
 Nullum serenis noctibus sidus micat:
 Sed gravis & ater incubat terris vapor.
 Obtexit arces cœlitum ac summas domos
 Inferna facies. denegat fructum Ceres
 Adulta: & altis flava cum spicis tremat,

40

45

50

Arente

utrumque sidus uno nomine comple-
 xus sit. *Delrius.*

40. *Leonis*] Hercul. Fur. vers. 225.
Farnabius.

41. *Deseruit*] Vnde & stella ful-
 gida in Canis sidere Sirius dicitur non-
 nullis, à *ερεσιαν*, id est, siccare, are-
 facere, quod aliis *δρόσος* & *σεσπέρευς*.
 quod canes præ siti hircere faciat. *Id.*

42. *Dirce.*] Hercul. Fur. vers. 915.
Theb. v. 20. & v. 126. Idem. Ismenos] *Idem.*
 Ismenos de quo in Hercul. Fur. v. 333.
 fluit tenuis. *Idem.*

44. *Phæbi foror;*] Luna. *Idem.*

45. *Tristisq; mundus*] Cœlum,
 ut Hercul. Fur. vers. 18. & alibi non
 raro. *Id. Mundus nubilo pallet novo.*] *Mog. vano.*
Lipianus & Flor. pallet die.
 quod rejicit Gruterus, quia versu &
 qui præcedit & qui sequitur fit mentio
 noctis, non diei. *Vix me contineo, quin*
recipiam conjecturam Dan. Heinsii:
nubilo pallet Iove. id est, aëre. *Ovi-*
diius lib. 13. Cretam tenere locique Fer-
re diu nequiere Iovem. Horatio: *manet*
sub Iove frigida Venator. Id interpreta-
 tus est aliquis aut evanidis quibusdam
 ductibus librarius antiquissimus esse
 credidit *die.* Gronovius.

47. *Sed gravis, &c.*] Tenebræ in-
 feruales. vide Hercul. Fur. vers. 703.
Farnabius.

49. *Denegat*] Segetes jam spicatae
 atque exarscunt & rubigine torren-

tur. *Idem. Ceres, Adulta & altis flava*
cum spicis cremat] Hac distinctione
 putant viri docti se rem factam habere.
 Ipsa Ceres, inquit à *δείρα*, jam adul-
 tum & altum & flavum culmum cum
 ipsis spicis succendit & adurit. Cerei
 ut video exedundum est, quod Phœ-
 bus intrivit. Gruterus cautius, ut mi-
 nus appareat vitium & scripturæ hujus
 & interpretationis: Ceres omisit cu-
 ram segetum, atque ea, quæ jam ado-
 levete, suffocantur ab æstu: atque
 istud quia jam placuerit uni, ait se tan-
 to magis amplecti tali suffultum tibi-
 cine. At quis pati potest, *adulta &*
flava cum spicis, sic dici, ut frumenta
 intelligantur? Nihil sani. Scribe: *de-*
negat fructum Ceres Adulta: & altis
flava quum spicis tremat, Arente culmo
tristis emoritur seges. Ceres adulta (quod
 inepte dictum putabat Gruterus) est
 eadem quæ *flava seges*, ipsæ fruges jam
 scenus promittentes agricolis. Eæ etsi
 adoleverint, & jam flaventes pondere
 atque aura tremulos vibrent culmos,
 nimio vapore sideris æstivi culmisi are-
 scentibus senescunt & emoluntur.
 Naturaliter evenit, ut quum spicæ
 messis inhorruit, verbo Virgillii, licet
 vix ulla spirante aura leniter agiteretur
 & se moteret, gravidas spicæ sustinen-
 tibus longis & gracilibus culmisi. Ho-
 merus: *Ιλ. β. Ως δ' ὅτε κινήσῃ Ἐ-*
φουρῶ βαβὺ λήϊον ἑλθὼν Λάορῶ

Arente culmo sterilis emoritur seges.
 Nec ulla pars immunis exitio vacat:
 Sed omnis ætas pariter & sexus ruit,
 Juvenesque senibus jungit, & gnatis patres
 Funesta pestis. una fax thalamos cremat: 55
 Fletuque acerbo funera & questu carent.
 Quin ipsa tanti pervicax clades mali
 Siccavit oculos: quodque in extremis solet,
 Periere lachrimæ. portat hunc æger parens
 Supremum ad ignem: mater hunc amens gerit; 60
 Properatque, ut alium repetat in eundem rogam.
 Quin luctu in ipso luctus exoritur novus,
 Suxæque circa funus exequiæ cadunt.
 Tum propria flammis corpora alienis cremant.
 Diripitur ignis. nullus est miseris pudor. 65
 Non ossa tumuli sancta discreti tegunt.
 Aruisse fatis est. pars quota in cineres abit?
 Deest terra tumulis. jam rogos silvæ negant.

Non

ἐπιπύζων. Et, Ιλ. ψ. αἰεὶ τε καὶ
 σαχνοῦσιν ἔβρον ἄνις ἀλδήσπον-
 τῶ, ὅτε φείσασιν δὲ βράχ. Herc.
 Fur. adulta leni fluctuat xephyro seges.
 Gronovius

54. *Invenesque senibus*] Lucretius,
 Exanimis pueri super exanimata paren-
 tum Corpora nonnunquam posses, retro-
 que videre Matribus aut patribus natos
 super edere vitam. Delrius.

55. *Vna*] Eodem rogo cremantur
 maritus & uxor. Farnabius.

56. *Fletuque*] Nemo superest qui
 desleat funera. qui lacryment desunt.
 Idem.

58. *Siccavit*] A vehementi morbi
 incendio; sive quod jam malis obdu-
 rati, cum lacrymas inter symptomata
 & notas pestis ponant medicorum fi-
 lli. Idem.

59. *Parens*] Pater & ipse æger.
 Idem.

60. *Supremum*] Rogum. Idem.

61. *Vt alium regerat in eundem*] Et
 hic cum Liptiano optimus codex: ut
 alium repetat in eundem rogam. Sic
 Hercule Furente Charon: onere va-
 cuam littori puppem applicans Repete-
 bat Vmbra. nempe in suam cymbam.
 Suetonius Octavio: Trajecto in Sici-
 liam exercitus, cum partem reliquam co-
 piarum continenti repeteret. Gronov.

63. *Suxæque circa*] Qui funus cura-
 bant, sequebanturque, in ipso officio
 esse endi moriuntur. Farnabius.

64. *Aliens*] Alteri cadaveri in-
 censis. Et jam reverentia nulla est, De-
 que rogis pugnant, alienisque ignibus ar-
 dent. Idem.

66. *Non ossa*] Singulis tumulis ur-
 nisve non conduntur sancto ritu sin-
 guli. Idem.

67. *Aruisse*] Vtilata tantum sunt
 corpora non cinefacta. Idem.

68. *Deest*] Nec locus in tumulos, nec
 sufficit arbor in ignes. Idem.

70. Ca.

Non vota, non ars ulla correptos levant.
 Cadunt medentes. morbus auxilium trahit. 70
 Affusus aris supplices tendo manus,
 Matura poscens fata, præcurram ut prior
 Patriam ruentem: neve post omnes cadam;
 Fiamque regni funus extremum mei.
 O sæva nimium numina! ô fatum grave! 75
 Negatur uni nempe in hoc populo mihi
 Mors tam parata? sperne letali manu
 Contacta regna. linque lachrimas, funera,
 Tabifica cœli vitia; quæ tecum invchis
 Infaustus hospes: profuge jamdudum ocuis 80
 Vel ad parentes. *Joc.* Quid juvat, conjux, mala
 Gravare questu? regium hoc ipsum reor,
 Adversa capere: quoque sit dubius magis
 Status, & cadentis imperii moles labat;
 Hoc stare certo pressius fortem gradu. 85
 Haud est virile, terga Fortunæ dare,
 Oed. Abest pavoris crimen ac probrum procul,
 Virtusque nostra nescit ignavos metus.
 Si tela contra stricta, si vis horrida
 Mavortis in me rueret; adversus feros 90
 Audax gigantes obvias ferrem manus.
 Nec Sphinga cœcis verba nec tentem modis
 Fugi.

70. Cadunt] Inque ipsos sæva medentes Erumpit clader, obsuntque astoribus artes. Farnabius. *Auxilium*] Auxiliarorem, medicum. *Idem.*
 71. Affusus] Ego itaque (inquit) advolutus ad aras supplex. *Idem.*
 77. Tam parata?] Tam ad manum cæteris. *Idem.*
 79. Tabifica] Suprà vers. 36. *Id.*
 81. Vel ad parentes] *Emphasis.* Si non aliò patet misero profugium, vel ad Polybum & Metopen profuge, quos suos esse putabar parentes. suprà vers. 12. & Theb. vers. 245. *Idem.*
 82. Regium] Virtutem ego maxi-

me regiam puto æquanimitatem & ad res adversas bene præparatum pectus. *Idem.*
 83. Quoque sit dubius magis] Manus illustris: Forte, *str.* Vix putem necesse. *Gronovius.*
 85. Stare certo] Metaph. à militibus, quibus loco in acie occupato cedere est inglorium. Farnabius.
 91. Gigantes] Fœtine gigantes necne, disputant Hieronymus Magius in Miscellaneis, & Ioannes Goropius in Originibus. *Delrius.*
 92. Cæcis] Παισιλαδων *Φιγία.* Theb. vers. 120. Farnabius.

Fugi. cruentos vatis infandæ tuli
 Rictus, & albens ossibus sparſis ſolum.
 Cumque è ſuperna rupe, jam prædæ imminens, 95
 Aptaret alas verbere, & caudam movens,
 Sævi leonis more, conciperet minas,
 Carmen popoſci. ſonuit horrendum. inſuper
 Crepuere malæ: ſaxaque impatiens moræ
 Revulſit unguis, viſcera expectans mea. 100
 Nodofa ſortis verba, & implexos dolos,
 Ac triſte carmen alitis ſolvi feræ.

Foc.

93. *Cruentus peſtus infandæ tuli*] Lipſianus & Florent. recte *vatis*. Ovidius lib. 7. & *precipitata jacebat Immemor ambagum vates obſcura ſuarum*. Sophocles Oedipo Tyranno: *Ὅς γ' ἐξέλυ-
 (ας ἀτυ Καδμείων μῦθων Σκλη-
 ρῆς αἰοιδῆ δασμῶν ὄν περιεχρίδι-
 Gronovius.*

94. *Albens*] Interfectorum, qui ænigma non ſolviſſent. Farnabius.

95. *Cumque è ſuperba rupe,*] Quod ex quibusdam notat Delrius *ſuperna*, præfert optimus librorum. Et profeſto nihil vulgatum eſt, ut cumque fuerint, qui interpretarentur. Gronov. *Prædæ*] Mihi quem ſperabat prædā, Farnab.

96. *Aptaret ales verbera, & caudam*] Lipſius de conjectura: *Aptaret alas, verbera & caudam movens*. Scriverius: *Aptaret alas, verbera & caudam*. Vitrumque editum, cum exſtaret indubitatum Scaligeri: *Aptaret alas verbera, & caudam movens*. Silius lib. 2. *novæ tegmina latus Aptat concutiens humeris*. Gronovius.

97. *Sævi leonis more,*] *Qui viſo caninus hoſte Subſedit dubius, totam dum colligit iram: Mox ubi ſe ſæva ſtimulavit verbera caudæ, &c.* Farnabius. *Conciteret minas;*] Florent. ut olim editum, & Delriani, *conci peret minas, ut concipere verba, concipere preces, concipere juſjurandum, conceptus verbis jurare dicimus*. Notaverat Delrius, ſe non mutare, eſſi Vener. & Herb. con-

cuteret, & notum leones ſciptoſ cauda flagellare, ut iram ſtimulent: cum ſubito agmen inſidorum codicum per Gruterum interpolavit impreſſos, cum egregia nota. Concurſu caudæ minas ſibi ipſi excitabat Sphinx, jam quaſi ſopitas, ut in ſilice flamma. Sic neceſſe habent illudere ingenio ſuo, qui omnes nugæ volunt interpretari. Gronov.

99. *Crepuere*] Frendeſcit. Farnab.
 102. *Ac triſte carmen*] Scilicet: *Ἐστὶ δὲ πῶς ἐπὶ γῆς καὶ τετραπόδιον, ἢ μία φωνή. Καὶ τρίπον, αἰκιδόσκιον βολῶ μῦθον ὅσ' ἐπὶ γαίῳ. Ἐπιπέτι κινεῖται, αἰνὰτ' αἰθέρος, καὶ πόντον. Ἀλλ' ὁπόταν πεδείροισιν ἐπεγάρμῳ ποσὶ βραίνῃ, Ἐνθα πέριθ' ἤμοισιν ἀφωρῶ πέδον πέλες ἀντὶδ* id eſt: *Eſt bipes, eſt quadrupes in terrâ (ſolaque vox huic) Atque tripes: mutat vocem ſolum, omnia campis Inter que ſerpunt, quæ cælo & fluctibus errant. Aſt ubi contendit pedibus jam pluribus; illi Deſciant vires, & lentius robora nervis*. Delrius. *Alitis*] Sphinxem Echiidnæ & Typhonis filiam fabulantur, corpus canis, vultum puella, vocem humanam, alas avium, pedes leoninos habuiſſe; &c. obſeſſo monte Sphincio, Thebanis ænigmata propoſuiſſe, quæ qui explicare non poterant, occidere ſolitam. cum vero ſuum ſolviſſet Oedipus, adeo ægre id monſtrum tuliffi, ut ſe de ſaxo præceps jecerit. copioſè iſta narrat Apollodorus lib. 3.

Ei.

Joc. Quid fera mortis vota nunc demens facis?
 Licuit perire. laudis hoc pretium tibi
 Scepterū, & peremptæ Sphingis hæc merces datur. 105
Oed. Ille ille dirus callidi monstri cinis
 In nos rebellat. illa nunc Thebas lues
 Perempta perdit una. jam superest salus,
 Si quam salutis Phœbus ostendit viam.

Biblioth. Higinus in Fab. cap. 151. & Palæphatus, qui docet ex historia natam fabulam, ut & Strabo lib. 9. Sphingem faceret Anaxilas, in Iuvenca, apud Athenæum, lenæ typum esse contendit, alludens ad ænigma paulo ante allcriptum. *Delrius. Solvi*] Docui de homine intelligendum, qui *infans*, quadrupes; *vir bipes*; *decrepitus*, aslumto Scipione tripes. *Farnabius.*

103. *Quid fera*] Si ita vitæ pettæsum esset, expeditam tamen mortem tunc effugere voluisti; cur nunc regno hoc meque ipsa potitus præmiis, mortem optas? *Farnabius.*

104. *Licuit perire.*] Amisisti occasionem fortiter occumbendi, - cum

ænigma Sphingis solvisti. nunc incassum optas mortem. capillatâ fronte, occasio: præterire sivistis, occipitium calvum non potes prehendere. *Delrius.*

105. *Hæc merces*] Se ostendit. nam Iocasta, & cum illâ regnum, merces intererant feræ. *Idem.*

106. *Ille*] Peste hac pœnas repercit quod tum non petierim. *Farnab.*

107. *Lues*] Sphinx. *Idem.*

109. *Phœbus*] Solam sedandæ pestilitatis spem (si qua sit) expectamus ab Apolline, cujus oracula sciscitantum missus est Creon. sed & ipse Apollo λοιμοι, ινι, ἀχισι. Solenim aëra rarefacit & expurgat. *Idem.*

C H O R U S.

Luis gravitatem deplorat Chorus à Thebanis.

Sapphici, & Anapæstici, & in fine Jambici.

Occidis Cadmi generosa proles 110
 Urbe cum tota. viduas colonis
 Respicias terras, miseranda Thebe.
 Carpitur leto tuus ille Bacchi
 Miles, extremos comes usque ad Indos,
 Aufus Eois equitare campis, 115
 Figere & mundo tua signa primo.
 Cinnami filvis Arabes beatos

Vi-

110. *Cadmi*] Thebani. Hercul. Fur. vers. 914. & vers. 259. *Farnabius.*

112. *Thebe.*] *Vstiator pluralis, Thebe.* Sed & nomen sumpsisse à veteri illa Thebe Ægyptia, unde Cadmum oriundum asserunt nonnulli, potius

crediderim, quam à Theba, Promethei vel Asopi filia. *Idem.*

116. *Primo.*] Orienti. *Idem.*

117. *Cinnamisiylvas Arabum beatas*] Melius Florentia: *Cinnami silvis Arabes beatos.* Vt Horatio: *parvoque beati.*

Vidit, & versas equitis sagittas,
Terga fallacis metuenda Parthi.

Littus intravit pelagi rubentis.

120

Promit hinc ortus, aperitque lucem
Phœbus, & flamma propiore nudos
Inficit Indos.

Stirpis invictæ genus interimus.

Labimur sævo rapiente fato.

125

Ducitur semper nova pompa Morti.

Longus ad Manes properatur ordo

Agminis mœsti, seriesque tristis

Hæret; & turbæ tumulos petenti

Non satis septem patuere portæ.

130

Stat gravis strages, premiturque juncto

Funere funus.

Prima vis tardas tetigit bidentes;

Laniger pingues male carpsit herbas.

Colla

ti, & Statio: *Parvi beatus rursus honoribus*. Mox scripti illi ad unum omnes, qui habent, *Terga conversi*, ad unum omnes hic certe ineptiunt: neque ex ea scriptura coniectandum. *Fallacis* in optimo est & Vossiano. Ita autem explico: & *versus sagittas equitis Parthi, terga metuenda fallacis*, qui fallit decipitque homines dato tergo, sic vincere putantes, quum ea ipsa terga seu figura Parthorum maxime sint metuenda. *Gronovius*. *Cinnamii*] Aliisque aromaticum speciebus. *Farnabius*. *Silvas hpatas*] Felicis Arabiæ. *Idem*.

119. *Terga fallacis*] *Thyest. v. 383. Id.*

120. *Rubentis*.] *Herc. Fur. v. 902.*

& *Thyest. v. 370.* unde Bacchus vitem in Græciam transtulit. *Idem*.

122. *Propiore*] Vide quæ ad verbum 600. *Thyest. Idem*.

124. *Stirpis*] Milites Bacehi Indiæ victoris. vel pubes Martia ab Harmonia Martis filia Cadmi uxore. vel Sparis oriundi, quos socios in urbe condenda Cadmus sumpsit. *Idem*.

130. *Septem*] Extra urbem enim efferebantur, urebantur, sepeliebantur. *Idem*. Quorum apud Pausaniam in Boeot. hæc nomina: Electides, Proctides, Netides, Creneæ, Ogygiæ, Homoloides. *Delrius*.

131. *Stat*] Longe lateque patet strages. plenus est stratis cadaveribus locus. *Farnabius*.

132. *Funere funus*.] *Lucret. Idque vel in primis cumulat ab funere funus*, *Delrius*.

133. *Prima*] Recudes prius inficiuntur peste quam homines, quia dejectæ ad passum & in terram prone res voracibus canibus trahant. & ex his primum quibus odorandi præstantia, ut canes & muli: *ἄσπας & ἄσπας ἐπιπέλας & κύνες δεύσας*, vel etiam quod his cerebri major caliditas, quam homini. *Ovid. 7. metam. Strage canum primo volucrumque avisque boumque*, *Inque feris subiti deprenta potentia morbi*. *Farnabius*.

134. *Male*] In suam perniciem. *Id.*

135. Col.

Colla tacturus steterat sacerdos;

135

Dum manus certum parat alta vulnus,

Aureo taurus rutilante cornu

Labitur segnis, patuit sub ictu

Ponderis vasti resoluta cervix:

Nec cruor ferrum maculavit. atra

140

Turpis è plaga sanies profusa est.

Segnior cursu sonipes in ipso

Concidit gyro, dominumque prono

Prodidit armo.

Incubant pratis pecudes relictae.

145

Taurus armento pereunte marcet.

Deficit pastor grege diminuto,

Tabidos inter moriens juvencos.

Non lupos cervi metuunt rapaces.

Cessat irati fremitus leonis.

150

Nulla villosis feritas in ursis.

Perdidit pestem latebrosa serpens;

Aret,

135. Colla] *Stans hostia ad aram*
Inter cunctantes cecidit moribunda mi-
nistros, &c. Ovid. met. 7. Farnabius.

137. Aureo] *Diis superis immo-*
labantur victima coronata, vittata,
cornibus auratis & frontem bracteis
aureis ornata. Idem. Virgilius: Et
statuam ante aras aurata fronte juven-
cum. Tibullus: Semper in aurato tau-
rus cadit hostia cornu. Iuvenalis: &
auratam Iunoni cædo juvencam. Delr.

138. Patuit sub ictu] *Intelligenda*
hic à fronte particula Si: dein scriben-
dum: Non cruor: & hæc ejusdem peri-
odi sunt. Sin autem, inquit, non est
apsus taurus, antequam caderetur, &
stetit, donec collum ei secaret securis,
non sanguis emicuit ex vulnere: sed
sanies. Vel, Alii steterunt, & ictum
exceperunt: sed tum non profuit
cruor, sanies effusa est. Gronovius.

142. In ipso] *Tremulo medios ab-*
rumpit poplite gyros, &c. Lucan. 6.
& Ovid. Acer equus quondam, magna-

que in pulvere fama Degenerat. Farn.

145. Incubant pratis pecudes] *Flor.*
agri. Gronovius.

149. Non lupos] *Non lopus insidias*
explorat ovilia circum, Nec gregibus
nocturnus obambulat: acrior illum Cura
domat, timidi dama cervique fugaces
Nunc interque canes & circum reata
vagantur. Virg. Georg. 3. Farnabius.

151. Nulla villosis] *Vrsis densita-*
tem cutis & tergoris, ut propriam tri-
buit Seneca lib. 2. de benefic. Quarun-
tur quod non magnitudine corporis aqua-
mus elephantos, velocitate cervos, levi-
tate aves, impetu tauros: quod solidior
sit cutis bellus, densior ursis, mollior fi-
bris: quod sagacitate narium nos canes
vincant; quod acie luminum aquile,
spatio atatis corvi, multa animalia nan-
di felicitate. Delius.

152. Perbibit pestem] *Frustraten-*
tat explicare Gruterus. Perdidit Del-
rui non est supervacua conjectura, sed
manus inculpararum membranarum,
quibus

Aret, & sicco moritur veneno.
 Non silva sua decorata coma
 Fundit opacis montibus umbras. 155
 Non rura virent ubere glebæ.
 Non plena suo vitis Iaccho
 Brachia curvat.
 Omnia nostrum sensere malum.
 Rupere Erebi claustra profundi 160
 Turba fororum face Tartarea:
 Phlegethonque sua motam ripa
 Miscuit undis Styga Sidoniis.
 Mors alta avidos oris hiatus
 Pandit; & omnes explicat alas. 165
 Quique capaci turbida cymba

Flu-

quibus accedunt Vossianæ: & præcedentes versus clamant verum esse. Imitatus Prudentius Cathem. 9. de alio angue: & fellis perusti mox venenum perdidit. Gronovius. *Latebrosa*] Sic Maro: *Interit, & curvis frustra defensa latebris Vipera, & attoniti squamis adsstantibus hydi.*

156. *Non rura virent ubere glebæ.*] Si qua me subornaret antiqua manus, facile admitterem, nitent. Virgilius 1. Georg. *interque nitentia culta Infelix lolium.* Cicero 3. in Verrem: *quot ego campos antea collesque nitidissimos viridissimosque vidissem.* Petronius: *ubi domes facta aratro tellus nitet.* Gronovius.

160. *Rupere*] *Savit & in lucem Stygiis emissatenebris Pallida Tiphone morbos agit ante.* 3. Georg. *Farnabius.*

151. *Turba*] *Futiarum agmina.* Hercul. *Fut. vers. 87.* *Idem.*

162. *Phegethonque*] *Fluv. ardens; Thyest. vers. 73.* atque hujus, propter ardorem pestilentia, meminit. *Idem.*

163. *Miscuit*] *Miscet terras infernales aquis Thebanis, Cadmus autem è Sidone venit.* Herc. *Fut. v. 916.* *Idem.* *Styga*] *Venenatis aquis Stygiæ*

paludis, amnes, fontes, puteos infect. sic alii poetæ: Claudianus in Rufin, lib. 1. *Ac velut infecto morbus crudescere cælo Incipiens, primo pecudum depascitur artus, Mox populos, urbesque rapit; ventisque perusti, Corruptos Stygiam pestem diffundit in amnes.* Silius: *Et patulam Cyanem, lateque palustribus undis Stagnantem Stygio Cocyti implevit odore.* Styx, fons Arcadiæ pone Nonacrim, aquam habet, nimio frigore, letalem; adeo corrosivam, ut omne metalli genus perfringat, solâque muli vel asini unguâ queat contineri. testibus Plutarcho in Alexandro, Arriano lib. 7. de gest. Alex. Plinio lib. 30. cap. 16. & Iustino lib. 12. *Stygiam ergo aquam pro ipsâ morte videtur, vel quovis deleterio sumere: & fingit factam hujusmodi commixtionem; quia docet experientia, aquarum corruptione pestilentia vim latissime prosperere.* *Deltrius.*

165. *Explicat*] *Metaph. vel quod Mors, ut & somnus frater ejus, alata fingitur, ut quæ celeriter & inopinato veniat.* *Farnabius.*

165. *Quique*] *Charon Stygius portitor, Idem.*

Flum
 Navi
 Brac
 Fessu
 Quin
 Rup
 Erra
 Vag
 Maj

167
 Nescin
 dur, q
 ron. S
 lud pat
 tialis.

Portm
 do: ut
 Navit
 da deo
 quibus
 Deltrius
 dem li
 meret
 ai pa

173
 rupisse
 ad Tar
 vers. 5
 runt e
 Tanar
 enecat
 que hu
 produ

173
 Errare
 gatur.
 flis, n
 in Loir
 Ptocep
 Mugiss
 omine
 Trajan
 sis lib.
 plurim
 cedit.

Flumina servat durus senio
Navita crudo, vix affiduo
Brachia conto lassata refert,
Fessus turbam vectare novam.
Quin Tænarii vincula ferri
Rupisse canem fama, & nostris
Errasse locis : mugisse solum:
Vaga per lucos simulacra virum
Majora viris ; bis Cadmeum

170

175
Nive

167. *Durus senior, Navita crudus,*] Nescire Delrius ait, unde N. illud *crudus*, quam ipse retineat, *Navita Charon.* Sed hoc foede vitiat versum : illud passim occurrit in codd. minus vitiatiss. Gruterus inde speciose : *Navita Porthmeus.* Reperi in Germanico, *crudo* : unde facile conjectu : *durus senio Navita crudo* : vel ob Virgilii, *sed cruda deo viridisque senectus*, & Taciti, quibus *cruda ac viridis senectus* : quæ Delrius adduxit. Inveni postea eodem literis in Florentino. Lucianus in meretr. *Φαρμακίς, Σύντα το Ἰσοῦ ἀμὴν ἢ συμπεπηγνία.* Gronov.

171. *Quin*] Fama est Cerberum rupisse ferream catenam qua ligatus est ad Tænatum, de quo in Hercul. Fur. vers. 589. cui fabulæ occasionem ferunt dedisse serpentem quandam in Tænato, quem quod morsu è vestigio enecaret *ἀδὲ ρυία* nominatur, atque hunc ab Hercule ad Eurythæum productum. *Farnabius.*

173. *Errasse locis :*] Nec male Flor. *Errare loci.* ut etiamnum fieri intelligatur. *Gronovius.* Hoc tempore pestis, multi credebant contingere, & in Loimographiâ dabimus exempla ex Procopio, Cedreno, Sigilberto. *Delr. Mugisse solum :*] De Mugitus terræ omine, testis etiam Dion, in Tito, in Trajano, & in Severo, & Salsberienfis lib. 1. *Plocratice* in fine. Sane ut plurimum luem hanc terræ motus præcedit. Effici autem sub terrâ sonitus,

qui mugitus imitantur, quod pro portento quidam arripiunt, id naturale esse, & ab inclusis exhalationibus, percussis vel percutientibus, provenire docet Aristoteles lib. 2. *Meteor.* c. 8. *Idem.*

174. *Simulacra virum*] Vel quod ita se res habeat, vel quod in cladibus publicis metus ipse faciat hujusmodi apparere. Dion, in Tito, auctor est, exundante incendia Vesuvio, homines gigantes magnitudinis interdiu, noctuque per urbes oberrasse. idem confirmat in Trajano. Pro prodigio hoc habuerunt etiam alii. Petronius Arbiter : *Ecce, inter tumulos atque offa arentia bustis, Vmbrarum facies atro stridore minantur.* Lucanus, libro 1. — *venientes cominus umbras.* Item : *Tollentemque caput gelidas Aniens ad undas, Agricola fracto Marium videre sepulero.* Dionys. Halicarnass. lib. 8. sub finem, scribit, Romæ observata multa prodigia, Deorum iram nuntiantia; exauditas ominosæ voces incerto auctore, observatas oculis novas spectrorum facies, & hæc oculis atque auribus hominum sæpe oblata, & 110. cœlum atfisse, terram cum mugitu tremuisse, varias spectrorum facies horrendasque voces auribus atque oculis hominum frequentè exceptas. *Idem.*

175. *Majora*] Thyest. 671. & quæ seq. à versu 666. *Farnab. Cadmeum*] Thebanum, in quo Cadmus serpentem interfecit, terræ motu tremuisse. *Idem.*

Nive discussa tremuisse nemus,
 Bis turbatam sanguine Dircen:
 Nocte silenti
 Amphionios ululasse canes.
 O dira novi facies leti,
 Gravior leto ! piger ignavos
 Alligat artus languor; & ægro
 Rubor in vultu, maculaeque caput
 Sparsere leves: tum vapor ipsam
 Corporis arcem flammeus urit;
 Multoque genas sanguine tendit.
 Oculique rigent, & sacer ignis
 Pascitur artus. resonant aures
 Stillatque niger naris adunca
 Cruor, & venas rumpit hiantes.

180

185

190

Inti-

177. *Dircen*:] Theb. 20. & 126. manasse fontes sanguine. *Farnabius*.

179. *Amphionios*] Thebanos, ab Amphione. *Hercul. Fur. vers. 260. & 914. Idem.*

180. *O dira*] *Describit pestis notas & symptomata.*

181. *Piger*] Infesto corde, vires omnes præcipuè vitales infringuntur & spiritus languent. *Farnabius.*

183. *Rubor*] *Flammaque latentis* (id est, vehementis caloris morbi) *Indicium rubor est; & ductus anhelitus igni.* Idem. *Maculaeque*] *Pustulae, & exanthemata purpurea, nigra, viridia. Idem.*

184. *Vapor*] Tetti vapores & calidi sublati cerebrum incendunt, gravantque caput, in quo tanquam in arce & specula locavit Deus sensuum organa, mentiisque & rationis sedem. *Idem.*

186. *Multoque*] *Tument disstente sanguine gena.* Idem. *Genas sanguine tingit.*] Cum Lipsiano optimus; *tendit*: & verum est. *Stadius 1. Theb. Tenditur ac sanie gliscit cutis. Mox idem: jamque amplexu, ut Fabricius. Gronovius.*

187. *Oculique*] *Oculos stupor urget inertes.* *Farnabius: Sacer ignis*] *Erysipelas, Herpes, quem, cum tumor sit è ferventi sanguine ortus, pro peste ponit vel pestis comite. Idem. Virgilius: — contactos artus sacer ignis edebat. Quo loco male Servius putavit, sacrum ignem esse; quem Græcis ἱερός νόσος vocant. cum ἱερός νόσος, teste Hieronymo Mercuriali in variis lection. nihil sit aliud, quam epilepsia: ignis vero sacer apud Latinos idem sit, quod apud Arabes formica, apud Plinium Zoster & circinus, apud Scribonium Zona; de quo Plato egit 2. de legibus. Græcis ἐρπης vocatur; cujus quot sint genera, ex Gortzo petas. Porro sacri ignis, seu herpetis vim optime declaravit Lucretius libro 6. Exurit sacer ignis & urit corpora serpens Quamcumque arripuit partem, respique per artus. Delrius. Sacer ignis] Execranda pestis.*

188. *Resonant*] *Solicite porro pleneque sonoribus aures.* *Lucret. Farnab.*

189. *Stillatque*] *It naribus ater Sanguis, propter corruptionem & humorum adulationem, Idem.*

191. Inti-

Intin
 Gen
 Frig
 Qu
 Cust
 Alit
 Prof
 Ora
 Trib
 Hau
 Sed
 Qui

191
 Iliu si
 convu
 Tum
 Iliu a
 gnavi
 dunt
 crate,
 or, uq
 uo ep
 mat h
 191
 frigen
 tes, &
 ulla p
 si corp
 corpor
 194
 libera
 eos cu
 tesqu
 estin
 196
 Dupli
 stincti
 enini,
 domi
 bdom
 plecti
 bellum
 morte
 ex ad

Intima creber viscera quassat
Gemitus stridens. tunc amplexu

Frigida presso saxa fatigant:

Quos liberior domus elato

Custode finit, petitis fontes,

195

Aliturque sitis latice ingesto.

Prostrata jacet turba per aras,

Oratque mori. solum hoc facilès

Tribuere Dei. Delubra petunt:

Haud ut voto numina placent,

200

Sed juvat ipsos satiari Deos.

Quisnam ille propero regiam gressu petit?

Ad-

191. *Intima creber*] *Imaque longo* *Iliia singultu tendunt*, ob ventriculi convulsionem. *Farnab.* ait Virgilius: *Tum verò ardentes oculi, atque attractus ab alto Spiritus interdum gemitu gravis, imaque longo Iliia singultu tendunt* — *Creber*] Quia teste Hippocrate, *πρὸς ἄνω πύκνον ἰδὴ ἰὸν πόνον σηκκαίει, ἢ φλεγμονῶν οὐ τοῖσι ὑπερ πῶν φρενῶν ἡρσιον.* confirmat hoc Thucydides. *Delrius.*

192. *Tunc*] Interius æstuantem refrigerium petunt, matmora amplexantes, & humi strati. *Non stratum non ulla pati, &c.* *Ovid.* 7. *metam.* *Nec si corpus humo gelidum, sed humus de corpore fervet.* *Farnabius.*

194. *Quos liberior*] *Ægri assumpta libertate ex morte moderatorum, qui eos curabant, Fontibus & fluviiis puteisque capacibus harent, Nec sitis est extincta prius quam vita bibendo.* *Id.*

196. *Custode finit. petit is fontes,*] Dupliciter hic peccat *Scaliger*, & distinctione mutata & vocibus. *Hæc enim, Quos liberior, ad sequens membrum pertinent, non ad prius. Quid au domi saxa non erant, quæ possent amplecti? an id prohiberet cultus? Quam bellum vero, petit is fontes? Immo, qui morte custodem liberi possunt evadere ex ædibus, eos ad aquas publicas pro-*

perasse dicit. *Petitis fontes*, ut *Agam.* *Cum Dardana tecta Dorici raperetis ignes.* Et in *Oetæo Nutrix* magicam artem promittens: *Habere motum saxa, discussi fores, Vmbra steriis.* *Iterumque: qui Pindum ferunt, Aut te, Ossa.* Sic, *petitis fontes*, est, petunt fontes. *Gronovius.* *Ovidius: Fontibus & fluviiis puteisque capacibus harent; Nec sitis est extincta prius, quam vita, bibendo.* *idem Thucydides & Procopius lib. 2. de bello Persico.* *Farnabius.*

198. *Hoc faciles*] *Mori.* *Idem.*

199. *Delubra petunt;*] *Sophocles* ait infinitos antè aras & delubra se prostravisse: & *Lucretius, Omnia denique sancta deum delubra repleat Corporibus mors exanimi, onerataq, passim Cuncta cadaveribus caelestum templa manebant Hospitibus, loca qua complevant edituentes.* *Delrius.*

200. *Haud*] *Deplorata* quidem salutaris suæ spe, sed ut *Diis exprobrarent crudelitatem.* *Farnabius.*

202. *Quisnam ille propero*] *Hic novam orditur scenam liber optimus præfigitque personas: OEDIPVS. CHORVS. CREO.* tresque primos versus *Oedipo* assignat, quartum *Adest petitis*, *Choro.* *Eidem* tribuit vers. 212. *Responsa*, & 214. *Ambage.* *Gronovius.*

Adestne clarus sanguine ac factis Creo?

An æger animus falsa pro veris videt?

Adest petitus omnibus votis Creo.

205

203. *Clarus*] Iocastæ frater. *Farn.* I 205. *Petitus*] Suprà vers. 109. *Id.*

ACTUS SECUNDUS.

OEDIPUS. CREON.

Reversus Delphis Creon nunciat jubere Deum ut mors Laij expurgetur, nec prius cessaturam pestem, quam in exilium mittatur interfectorem ejus; de quo, quia non nominatur, ambigitur.

Trimetri Jambici, & Tetrametri Trochaici, & quidam
heroïci hexametri.

Oed. **H**orrore quator, fata quo vergant timens,
Trepidumque gemino pectus eventu labat.

Ubi læta duris mista in ambiguo jacent,
Incertus animus scire cum cupiat, timet.

Germine nostræ conjugis, fessis opem

210

Si quam reportas, voce properata edoæ.

Creon. Responsta dubia sorte perplexâ latent.

Oed. Dubiam salutem qui dat afflictis, negat.

Creon. Ambage nexa Delphico mos est Deo

Arcana tegere. *Oed.* Fare; sit dubium licet:

215

Ambigua soli noscere Oedipodæ datur.

Creon. Cædem expiari regiam exilio deus,

Et interemtum Laïum ulcisci jubet.

Non

206. *Fata*] Responsum Apollinis fatidicum. *Farnabius.*

207. *Gemino pectus eventu labat.*] Codex optimus: *gemino pectus afflictu.* Hinc & inde medium pectus affligitur. ac tantum non effligitur. *Gronovius.* *Gemino*] Felici an infelici. *Farnabius.*

212. *Perplexa*] Namque obscuro vera involvens ambages canit Apollo, ab obscuritate & ἀμφιβολοζία responsoforum Λοζίας cognominatus: quem tamen alii ita dictum autu-

mant ab obliquo solis cursu vel transversis radiis. *Idem.*

214. *Ambage nexa*] *Stattius* 1. *Thebaid.* quos nexis ambagibus augur *Apollo* Ediderat. Et lib. 11. iterumque met oracula necbit *In gemitus.* Sed *Florent.* quoque *flexa.* *Cicero* lib. 2. de *Divin.* *Oraculis partim falsis, partim flexilibus & obscuris.* *Stattius* 4. *Thebaid.* *Hac ubi fatur, Labitur & flexa dubios ambage reliquit.* *Gronovius.*

216. *Ambigua*] Quod dudum in *Sphingis* ænigmate feci. *Farnabius.*

219. C8*

Non
Haufr
Oed. I
Que
Creon
Torp
Ut fac
Et pi
Gem
Immi
Ac re
Incip
Et pa

219:
Farnabi
223:
dum.]
manicu
in Vene
horreo.
ditu hor
217:
reus &
que sacri
Montis
pruni fil
ca, qua
mum à
primum
phocles
Παρυνη
στὴ πρὸ
λαϊῶ
Afer
218:
ἤσος
Ἀρξτρω
tem ser
228:
229:
cem Pa
230:
monstr
& deco
sponsum